

УДК: 347.763:330.332

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.194.151-156>

Коваль О.В.

Вінницький національний аграрний університет

Koval Oleksii

Vinnytsia National Agrarian University

<https://orcid.org/0009-0009-8433-7279>

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглядаються теоретичні основи інвестиційної діяльності транспортно-логістичних підприємств, які є ключовими учасниками глобальної економіки та відіграють важливу роль у забезпеченні ефективності ланцюгів постачання. Інвестиції в цю сферу дозволяють модернізувати інфраструктуру, впроваджувати новітні технології та підвищувати продуктивність, що в свою чергу сприяє зростанню ринків та економічних систем. У статті акцентується увага на різних визначеннях терміна «інвестиції», представлених такими економістами, як І. Фішер та Дж. М. Кейнс, що підкреслює важливість стратегічного розвитку підприємств у контексті інвестиційної діяльності. Також розглядається роль інвестицій у забезпеченні безперебійного функціонування ланцюгів постачання, що охоплює розвиток інфраструктури, закупівлю нового транспорту, автоматизацію та цифровізацію управлінських процесів. Описано ключові напрямки інвестування в транспортно-логістичних підприємствах, серед яких модернізація транспортного парку, впровадження інформаційних технологій, покращення інфраструктури та підвищення кваліфікації персоналу. Вказується, що ефективна діяльність транспорту є важливим чинником для формування валового внутрішнього продукту країни, розвитку міжнародних відносин і створення сприятливого економічного клімату.

Ключові слова: інвестиції, транспортно-логістична сфера, транспортні підприємства, капітальні інвестиції, інновації, транспорт.

THEORETICAL BASES OF INVESTMENT ACTIVITY OF TRANSPORT AND LOGISTICS ENTERPRISES

The article discusses the theoretical foundations of investment activity of transport and logistics enterprises, which are key participants in the world economy and play an important role in ensuring the efficiency of supply chains. Investments in this area make it possible to modernize infrastructure, introduce the latest technologies and increase productivity, which in turn affects the growth of markets and economic systems. The article focuses on different definitions of the term "investment" presented by such economists as I. Fisher and J. S. Fisher. M. Keynes, emphasizing the importance of strategic development of enterprises in the context of investment activity. The role of investment in ensuring the smooth functioning of supply chains, including infrastructure development, procurement of new transport, automation and digitalization of management processes, is also considered. The key directions of investment in transport and logistics enterprises are described, including the modernization of the transport fleet, the introduction of information technologies, infrastructure improvement and staff training. It is emphasized that the efficient operation of transport is an important factor for the formation of the country's gross domestic product, the development of international relations and the creation of a favorable economic climate. The article also discusses the problems associated with investment activity in Ukraine in the context of hostilities, as well as the need to develop an effective investment policy that will help attract investment and introduce innovations. Statistical data on the structure of capital investments in the transport sector are provided, which indicates the priority directions of investment activity. Finally, the article emphasizes the importance of introducing innovations and modern information technologies to optimize costs, increase efficiency and competitiveness of transport and logistics enterprises. The authors emphasize the need to create new mechanisms for investment and innovative development that will allow the transport sector to adapt to the challenges of our time and achieve strategic goals in the face of competitive competition.

Keywords: investments, transport and logistics, transport enterprises, capital investments, innovations, transport.

JEL classification: E20, H54, R42.

Постановка проблеми. Сучасні транспортно-логістичні підприємства функціонують у надзвичайно конкурентному середовищі, яке характеризується

швидкими технологічними змінами, глобалізацією та зростаючою складністю ланцюгів постачання. Успіх таких підприємств багато в чому залежить від

здатності здійснювати ефективну інвестиційну діяльність, що забезпечує розвиток інфраструктури, впровадження інновацій та підвищення продуктивності праці. Однак, незважаючи на важливість інвестицій для цього сектора, існує низка проблем, що потребують глибшого наукового осмислення та розв'язання. По-перше, відсутність єдиного підходу до визначення терміна «інвестиції» у контексті транспортно-логістичної діяльності створює труднощі у формуванні чіткої теоретичної бази для оцінки ефективності інвестиційних проєктів. По-друге, невизначеність економічного середовища та високий рівень ризиків у галузі логістики потребують розробки адаптованих моделей інвестиційного планування та управління ризиками. По-третє, актуальним залишається питання інтеграції інновацій у логістику, що потребує нових підходів до формування інвестиційних стратегій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль транспортної системи в соціально-економічному розвитку України є досить значною, а її значення зростає в контексті розвитку міжнародних відносин, європейської інтеграції, а також задоволення військових потреб та відновлення постраждалих від воєнних дій регіонів. Питання фінансування транспортної інфраструктури з різних джерел інвестування були висвітлені в працях таких вчених, як І. Фішер [9], V. Peleckiene, K. Peleckis, A. Klumchuk [13], С. Степаненко [7], І. Кукушка [4], О. Хаєцька [10; 11], І. Томашук [8; 13] та інших. Прогрес у науці та техніці відбувається безперервно, з'являються нові продукти, технології та винаходи, що сприяють підвищенню ефективності роботи підприємств. У зв'язку з цим, дослідження теоретичних основ інвестиційно-інноваційної діяльності транспортно-логістичних підприємств потребує подальшого аналізу.

Метою статті є дослідження теоретичних основ інвестиційної діяльності транспортно-логістичних підприємств, проаналізувати ключові економічні категорії, що стосуються інвестування в даний сектор, та розглянути погляди різних науковців на трактування сутності інвестицій.

Виклад основних результатів дослідження. Інвестиційна діяльність є ключовим фактором успішного розвитку транспортно-логістичних підприємств (ТЛП), які відіграють важливу роль у світовій економіці. ТЛП забезпечують ефективність ланцюжків поставок, сприяючи зростанню ринків і економічних систем. Інвестиції в цей сектор визначають можливості для модернізації інфраструктури, впровадження інноваційних технологій та підвищення продуктивності. Теоретичне розуміння інвестиційної діяльності дозволяє краще розуміти механізми прийняття інвестиційних рішень, оцінки ризиків та визначення стратегічних напрямів розвитку.

Інвестиція, як економічне поняття, розглядається як вкладення ресурсів з метою отримання майбутніх вигод. Різні економісти і вчені мають свої підходи до визначення цього терміна. На думку І. Фішера, інвестування - це використання фінансових або матеріальних ресурсів для отримання доходу в майбутньому, що

має важливе значення для стратегічного розвитку підприємств [9]. Д. С. Міллер, М. Кейнс розглядали інвестиції як інструмент підтримки сукупного попиту і стабільного економічного зростання [3].

У транспортно-логістичному секторі інвестиції відіграють важливу роль у забезпеченні безперебійного функціонування ланцюгів поставок. Вони спрямовані на розвиток інфраструктури, закупівлю нових транспортних засобів, автоматизацію та цифровізацію процесів управління логістикою. Наприклад, М. Портер зазначав, що інвестиції в логістику створюють конкурентні переваги за рахунок оптимізації витрат і підвищення ефективності доставки [6].

Інвестиційна діяльність - це процес вкладення фінансових ресурсів в різні активи з метою отримання прибутку або досягнення інших цілей. У контексті діяльності транспортно-логістичних підприємств інвестиції можуть бути спрямовані на:

1. модернізацію транспортного парку;
2. розробку інформаційних технологій управління ланцюгами поставок;
3. покращення інфраструктури (склади, термінали);
4. навчання та підвищення кваліфікації персоналу.

Ефективний транспорт є важливим фактором формування валового внутрішнього продукту країни. Її функціонування сприяє економічному зростанню, розвитку міжнародних відносин і створенню сприятливого економічного клімату. З огляду на процеси глобалізації та посилення інтеграції транспортних систем особливої актуальності набуває модернізація транспортної інфраструктури України. Це потребує значних інвестицій у розвиток та оновлення матеріально-технічної бази, особливо з урахуванням втрат, пов'язаних з військовими діями в країні. Транспортна політика України спрямована на вирішення сучасних викликів у цій сфері шляхом проведення реформ, які включають залучення інвестицій та впровадження інновацій. Реалізація проєктів у транспортній сфері потребує ефектively інвестиційної політики з боку держави [7].

Розширенню інвестиційних відносин в Україні сприяють такі фактори, як вигідне географічне розташування, великий конкурентний внутрішній ринок, кваліфікована та відносно недорога робоча сила, значний науковий потенціал, а також розвинена інфраструктура. Однак у зв'язку з бойовими діями, що тривають в нашій країні в останні роки, залучити інвестиції стало набагато складніше.

Інвестиції в транспорт включають витрати на реконструкцію, модернізацію та створення нових інфраструктурних об'єктів, які сприяють поліпшенню транспортної інфраструктури. Інвестиційна політика в сфері транспорту повинна бути спрямована на стимулювання інвесторів до здійснення фінансових вкладень, забезпечення ефективного функціонування та управління транспортними підприємствами, а також підвищення експортного потенціалу і збільшення обсягів транзиту через країну.

Згідно з Індексом ефективності логістики (LPI)

Світового банку за 2023 рік, Україна посіла 79 місце з індексом ефективності логістики 2,7. Лідерами цього рейтингу стали Сінгапур з показником 4,3, Фінляндія з балом 4,2, а також Данія, Нідерланди та Швейцарія з індексом 4,1. Австрія, Бельгія, Німеччина та Швеція мають оцінку 4,0 [12].

Інвестиції в транспортну галузь формуються під впливом численних факторів, таких як територіальні переваги і ресурсний потенціал, рівень транспортно-економічних зв'язків між регіонами і всередині них, соціально-економічні характеристики регіональної економіки і транспортної системи, бюджетна і фінансова стабільність, створення сприятливого інвестиційного середовища, а також достовірність інформації про можливість та ризики бізнесу [4].

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» інноваційна діяльність визначається як діяльність, спрямована на використання та

комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок, що призводить до входження на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг. Сучасні умови вимагають від транспортно-логістичних компаній розробки інноваційних і технологічних стратегій, які повинні бути тісно інтегровані з корпоративною стратегією підприємства. Це означає, що компанії повинні не тільки впроваджувати нові технології, а й адаптувати свої бізнес-моделі та організаційні процеси до мінливих ринкових умов. Інноваційні стратегії можуть включати вдосконалення процесів управління ланцюгами поставок, автоматизацію складських і транспортних операцій, а також впровадження нових інформаційних технологій для поліпшення клієнтського досвіду [2; 14].

У таблиці 1 представлені основні види інновацій, які можуть бути впроваджені на транспортно-логістичних підприємствах.

Таблиця 1

Класифікація інновацій транспортно-логістичних підприємств

Види інновацій	Опис
технічні	передбачають використання нових (удосконалених) транспортних засобів і спецтехніки з новими (поліпшеними) якістьями в процесі вантажоперевезень, в тому числі для перевезення нестандартних (великогазових, негабаритних, рідкісних) вантажів
технологічні	виникають у разі використання вдосконалених методів (технологій) переміщення вантажів
організаційно-управлінські	пов'язані, перш за все, з процесами оптимальної організації транспорту
економічні	спрямовані на вдосконалення методів і способів планування економічної діяльності транспортно-логістичного підприємства, на вдосконалення результатів управління
виробничі	пов'язані зі змінами в транспортній діяльності та структурі перевезень
інформаційні	вирішують завдання щодо організації раціональних інформаційних потоків у сфері транспорту і логістики, підвищення достовірності та ефективності інформації
соціальні	спрямовані на поліпшення умов праці, вирішення проблем охорони здоров'я, освіти, культури працівників
кадрові	здатні забезпечити підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації персоналу компанії, який би володів знаннями та навичками з нових способів організації вантажоперевезень, специфіки перевезення нестандартних вантажів, роботи з навантаження, пакування, маркування та інших видів обладнання та техніки
екологічні	спрямовані на здійснення природоохоронних заходів, зниження негативного впливу транспорту

Джерело: сформовано автором на основі [5]

Розглянемо більш детально структуру капітальних інвестицій у транспортний сектор України за різними видами транспорту (табл. 2).

Отже, в структурі інвестицій основна частка припадає на наземний та трубопровідний транспорт, частка яких перевищує 50 %, тоді як поштова та кур'єрська діяльність займає лише 1 %.

При цьому варто звернути увагу на значну частку інвестицій у складське господарство та допоміжну діяльність у сфері транспорту, яка становить близько 40 %.

Впровадження сучасних інформаційних технологій сприяє створенню інноваційного середовища в транспортно-логістичному підприємстві, що дозволяє

підтримувати зв'язок з клієнтами, а також контролювати місцезнаходження і переміщення вантажів (за допомогою штрих-кодів, GPS-навігації, систем відстеження та електронного підпису). Завдяки сучасним GPS-технологіям та відповідному програмному забезпеченню компанія може контролювати рух транспортних засобів, фіксувати точний час роботи водіїв, визначати термін дії страхових полісів, медичних довідок та водійських посвідчень, вести облік дорожньо-транспортних пригод, а також контролювати працездатність кожного автомобіля [8; 13].

Ключовими аспектами, які необхідно враховувати при виборі напрямку інвестування в інноваційні проекти, є:

1. виявлення проєкту, що потребує інвестицій;
2. розрахунок суми необхідних інвестицій;
3. оцінка потенційного прибутку від вкладених коштів;
4. прогнозування термінів, коли інвестиції почнуть приносити дохід;
5. аналіз загальної характеристики проєкту;
6. виявлення джерел фінансування для реалізації проєкту [4].

Таблиця 2

Склад капіталовкладень у транспортний сектор України

Показник	Роки					Відхилення 2021 (+/-) до 2017
	2017	2018	2019	2020	2021	
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, млн. грн.	37943,5	50078,3	43792,8	34884,6	43944,6	6001,1
Наземний і трубопровідний транспорт, млн. грн.	22245,7	31005,7	24569,7	20208,3	27941,6	5695,9
Питома вага, %	58,6	61,9	56,1	57,9	63,6	5,0
Водний транспорт, млн. грн.	253,7	198,2	252,4	325,6	232,1	-21,6
Питома вага, %	0,7	0,4	0,6	0,9	0,5	-0,2
Авіаційний транспорт, млн. грн.	1302,5	1527,7	1767,9	856,2	1598,0	295,5
Питома вага, %	3,4	3,1	4,0	2,5	3,6	0,2
Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту, млн. грн.	13757,7	16962,7	17143,5	12967,1	13014,0	-743,7
Питома вага, %	36,3	33,9	39,1	37,2	29,6	-6,7
Поштова та кур'єрська діяльність, млн. грн.	383,9	384,0	59,3	527,4	1158,9	775,0
Питома вага, %	1,0	0,8	0,1	1,5	2,6	1,6

Джерело: сформовано автором на основі [1].

Серед методів інвестиційного фінансування інноваційних проєктів виділяють державні джерела інвестування, такі як державний і місцеві бюджети, кредитна і страхова системи, Пенсійний і Державний фонди, а також бюджетні та цільові кредити і податкові кредити. Крім того, існують міжнародні джерела інвестування, до яких належать іноземні інвестиції, інвестиції міжнародних фінансових інститутів, міжнародний портфель та прямі інвестиції. До джерел приватного інвестування належать власні кошти підприємств, продаж та емісія акцій, інвестиційні ресурси інвестиційних компаній, банківські та комерційні кредити, фінансовий лізинг та ресурси страхових компаній [5].

В Україні транспортна галузь перебуває в кризовій ситуації через військовий конфлікт, брак фінансування, технічну відсталість та загрози національній безпеці. Для транспортно-логістичного сектору необхідно налагодити механізми інвестиційного та інноваційного розвитку, забезпечити ресурсну підтримку та залучити капітальні інвестиції в основні фонди. Інноваційні процеси сприятимуть модернізації

транспортної системи та підвищенню її безпеки. Інвестиції є важливим фактором для розвитку транспортного сектора, оскільки забезпечують надання якісних послуг та сприяють соціально-економічному прогресу [11].

Впровадження новацій дозволить компаніям оптимізувати витрати, підвищити результативність і конкурентні переваги, а також оновити транспортно-дорожню інфраструктуру відповідно до світових стандартів. Важливо забезпечити доступ до передових технологій, підвищувати рівень кваліфікації співробітників і стимулювати інвестиційну активність для впровадження новацій на транспортних підприємствах. Це також передбачає створення нової системи фінансово-господарської діяльності, вдосконалення технічного та інформаційного забезпечення, а також визначення пріоритетних напрямків інвестиційного та інноваційного розвитку галузі. Для успішної реалізації інвестиційних і новаторських проєктів необхідно враховувати складність сучасного ринку, глобальні виклики і стратегічні цілі галузі [10].

Інвестиційна діяльність транспортно-логістичних компаній є важливим елементом їх розвитку та успішного функціонування. Вона надає можливості для вдосконалення процесів, поліпшення сервісу та адаптації до мінливих ринкових умов. Розуміння теоретичних основ інвестиційної діяльності допоможе підприємствам більш ефективно планувати свої інвестиції та досягати стратегічних цілей в умовах конкурентної конкуренції.

Висновки. Інвестиційна діяльність є визначальним чинником успішного розвитку транспортно-логістичних підприємств, які виконують важливу роль у глобальній економіці. Завдяки ефективним інвестиціям, транспортно-логістичні підприємства можуть забезпечувати безперебійну роботу ланцюгів постачання, впроваджувати нові технології, модернізувати інфраструктуру та підвищувати продуктивність. Різноманітність підходів до інвестицій, представлених вченими, дозволяє глибше розуміти їх значення в економічному контексті, а також розробляти стратегії для оптимізації інвестиційних рішень.

На тлі глобалізації та зростаючих викликів, таких як військові дії, важливо сприяти розвитку інвестиційної політики в Україні, яка б стимулювала залучення капіталу до транспортного сектора. Необхідність модернізації транспортної інфраструктури, розвиток інформаційних технологій і адаптація до нових умов ринку вимагають значних інвестицій. При цьому, інвестиції не лише покращують якість транспортних послуг, а й сприяють соціально-економічному прогресу в країні. Забезпечення ефективної інвестиційної діяльності, впровадження інновацій та вдосконалення навчання персоналу є ключовими аспектами, що дозволяють транспортно-логістичним підприємствам адаптуватися до нових умов і зберігати конкурентоспроможність. Розуміння теоретичних основ інвестиційної діяльності, а також інтеграція інноваційних рішень у бізнес-процеси сприятимуть реалізації стратегічних цілей та підвищенню ефективності роботи транспортно-логістичних підприємств в Україні.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
3. Кейнс Дж. М. (2002). Загальна теорія зайнятості, відсотка і грошей. Київ: Аспект-Пресс, 320 с.
4. Кукушка І.В. (2022). Інноваційний розвиток транспортних підприємств України. Економіка і суспільство, Вип. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-17>
5. Новальська Н.І., Клименко В.В. (2021). Інвестиційно-інноваційна діяльність транспортно-логістичних підприємств в умовах сучасного бізнес-середовища. Економіка та управління підприємством. Том 32(71). № 4. С. 64-69.
6. Портер М. (2006). Конкурентна перевага: Створення і підтримка ефективної діяльності. Київ: Альпіна Паблішер, 715 с.
7. Степаненко С.В., Городецька Т.Е., Руденко С.В. (2023). Інвестиційна складова розвитку транспортної системи України. Економічний простір, № 184. С. 123-128.
8. Томашук І.В., Томашук І.О. (2023). Кредитування аграрних підприємств як ефективне джерело інвестиційної діяльності. Управління змінами та інновації, № 7. С. 74-84.
9. Фішер І. (1993). Теорія процента: Переклад з англ. М.: Дело, 622 с.
10. Хаєцька О.П. (2020). Шляхи підвищення міжнародної привабливості України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики, № 3 (53). С. 113-130. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2020-3-9>.
11. Хаєцька О.П. (202). Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики, № 2(68). С. 23-141. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-2-8>.
12. The Logistics Performance Index and Its Indicators. URL: https://lpi.worldbank.org/sites/default/files/2023-04/LPI_2023_report_with_layout.Pdf
13. Peleckiene V., Peleckis K., Klymchuk A., Tomashuk I., (2022). Semenushyna I. Economic growth, motorization level, traffic safety: are they related. Independent Journal of Management & Production (IJMP), Vol. 13. No. 3. Pp. 93-106.
14. Tomashuk I.V., Tomashuk I.O. (2021). Enterprise development strategy: innovation and internal flexibility. Colloquium-journal, № 3(90) Vol. 4. Pp. 51-66. DOI: [10.24412/2520-2480-2021-390-50-64](https://doi.org/10.24412/2520-2480-2021-390-50-64)

References:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian)
2. Zakon Ukrainy «Pro innovatsiynu diyalnist» vid 4 lypnya 2002 roku № 40-IV (www.snaubulletin.com.ua) [Law of Ukraine «On Innovation Activity» dated July 4. No. 40-IV]. Available

at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (in Ukrainian)

3. Keynes Dzh. M. (2002). *Zahalna teoriia zainiatosti, protsenta i hroshei* [The General Theory of Employment, Interest, and Money]. Kyiv: Aspekt-Press, 320 p. (in Ukrainian)
4. Kukuška I.V. (2022). *Innovaciyni rozvytok transportnykh pidpriemstv Ukrainy* [Innovative development of transport enterprises of Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo - Economy and society*, Vol. 43, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-17> (in Ukrainian)
5. Novalska N.I., Klymenko V.V. (2021). *Investytsiino-innovatsiina diialnist transportno-lohistychnykh pidpriemstv v umovakh suchasnoho biznes-seredovyshcha* [Investment and Innovation Activity of Transport and Logistics Enterprises in the Modern Business Environment]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvom - Economics and Enterprise Management*, Vol. 32(71), Pp. 64-69. (in Ukrainian)
6. Porter M. (2006). *Konkurentna perevaha: Stvorennia i pidtrymka efektyvnoi diialnosti* [Competitive Advantage: Creating and Maintaining Effective Operations]. Kyiv: Alpina Pabliher, 715 p. (in Ukrainian)
7. Stepanenko S.V., Gorodetska T.E., Rudenko S.V. (2023). *Investytsiina skladova rozvytku transportnoi systemy Ukrainy* [Investment component of the development of the transport system of Ukraine]. *Ekonomichnyi prostir - Economic space*, Vol. 184. Pp. 123-128. (in Ukrainian)
8. Tomashuk I.V., Tomashuk I.O. (2023). *Kredytuvannia ahrarykh pidpriemstv yak efektyvne dzherelo investytsiinoi diialnosti* [Crediting of Agricultural Enterprises as an Effective Source of Investment Activity]. *Upravlinnia zminamy ta innovatsii - Change Management & Innovation*, Vol. 7. Pp. 4-84. (in Ukrainian)
9. Fisher I. (1993). *Teoriia protsenta: Pereklad z angl* [The Theory of Interest: Translated from English]. M.: Delo, 622 p. (in Ukrainian)
10. Khaietska O.P. (2020). *Shliakhy pidvyshchennia mizhnarodnoi investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy* [Ways to increase the international investment attractiveness of Ukraine]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky - Economics, Finance, Management: Current Issues of Science and Practice*, Vol. 3(53). Pp. 113-130. (in Ukrainian)
11. Khaietska O.P. (2024). *Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia rozvytku ahrarynoho sektoru ekonomiky Ukrainy* [Innovative and investment support for the development of the agrarian sector of the economy of Ukraine]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky - Economics, Finance, Management: Current Issues of Science and Practice*, Vol. 2(68), Pp. 123-141. (in Ukrainian).
12. *The Logistics Performance Index and Its Indicators*. Available at: https://lpi.worldbank.org/sites/default/files/2023-04/LPI_2023_report_with_layout.Pdf
13. Peleckiene V., Peleckis K., Klymchuk A., Tomashuk I., Semenyshyna I. (2022). *Economic growth, motorization level, traffic safety: are they related*. *Independent Journal of Management & Production (IJMP)*, Vol. 3. No. 3. Pp. 93-106. (in English)
14. Tomashuk I.V., Tomashuk I.O. (2021). *Enterprise development strategy: innovation and internal flexibility*. *Colloquium-journal*, Vol. 4. No. 3(90). Pp. 51-66. DOI: <https://doi.org/10.24412/2520-2480-2021-390-50-64> (in English)